

Analýza archeologického materiálu

- předmět: římské trubkovité kování
- rozměry: 40 x 21 mm, tloušťka 4 mm
- materiál: bronz se zelenou patinou
- vzhled: na ploché zadní straně jsou dva nýtky o délce 1 a 2 mm sloužící k připevnění kování na opasek nebo podložku
- místo nálezů: Přísnotice, povrchový sběr
- funkce: k zavěšení meče

Vysvětlení trubkovitého motivu: toto je „trubka“, tzn. že na tomto kování jsou
4 trubky

Artefakty s tzv. trubkovitým motivem

- Existuje velké množství římské drobné kovové industrie, na které se dá rozpoznat tzv. trubkovitý motiv - kování, závěsy, spony
- Kování s tímto motivem se našly především v castelech v oblasti hornogermánského a raetského limitu
- Části výstroje zdobené tímto ornamentem byly dále objeveny v Britanii, v oblasti Dunaje, v Dura Europos a dokonce i v Africe
- Původ tohoto ornamentu přesně neznáme, Reinecke – vlivy pevninských Keltů, Lehner – převládají spíše vlivy ostrovních Keltů

- Přestože jich bylo nalezeno velké množství, žádné nejsou stejné, pouze v různých variacích předvádějí základní trubkovitý motiv
- Je téměř nemožné určit konkrétní dílnu nebo oblast, ve které byly jednotlivé předměty vytvořeny – příkladem můžou být kování z hrobu ve Faimingenu – předpokládá se, že všechna byla vyrobena ve stejné dílně. Kdyby se jednotlivá kování našla zvlášť, nikoho by nenapadlo, že byla vyrobena ve stejné dílně.

Trumpetovitá kování z hrobu ve Faimingenu (OLDSTEIN 1977, tabulka 69)

- Trumpetovitá kování se obecně datují do 2. poloviny 2. a do počátku 3. st. (např. Barthely, Jenny, Oldenstein).
- Tuto dataci podporují nálezy v castellech a v Dura Europos, kde bylo nalezeno množství bronzových kování, které jsou srovnatelné s nálezy na limitu
- Nálezy výstroje v Niederbieber pocházejí až z poloviny 3. století n. l. a chybí mezi nimi trubkovitá kování – může se jednat o důkaz, že tento ornament nebyl už v polovině 3. století n. l. používán

Analogie z hornogermánsko-raetských táborů

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

SAALBURG: 897, 908,
ZUGMANTEL: 903-906,
913-914

FAIMINGEN: 900, 907, 909,
911

GNOTZHEIM: 910

WIESSENBURG: 901

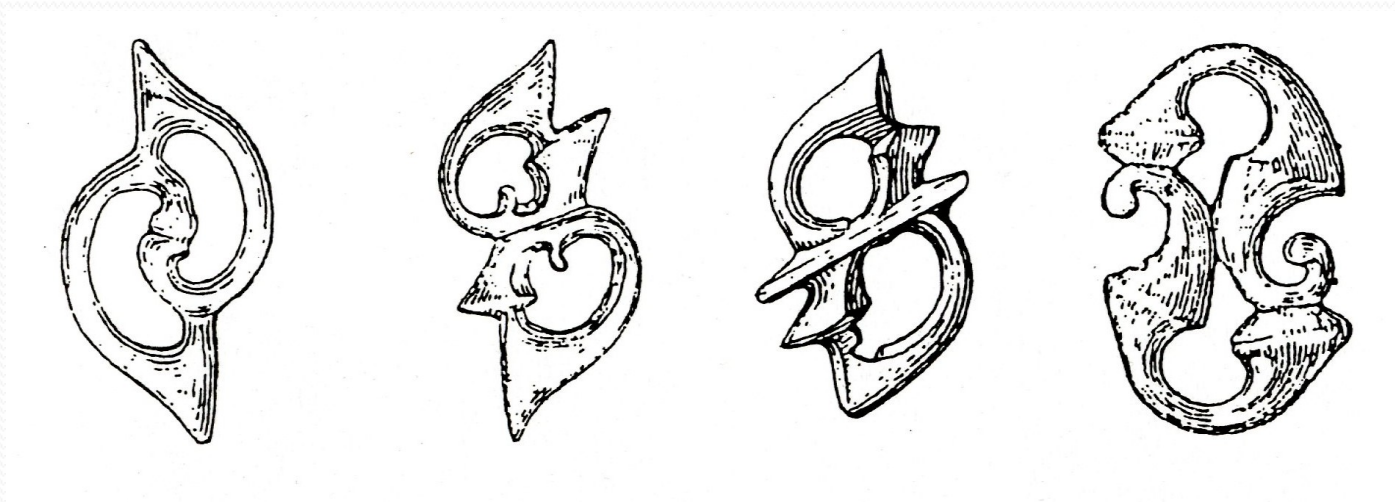
PFÜNZ: 898, 899

BÖHMING: 902

STRAUBING: 912

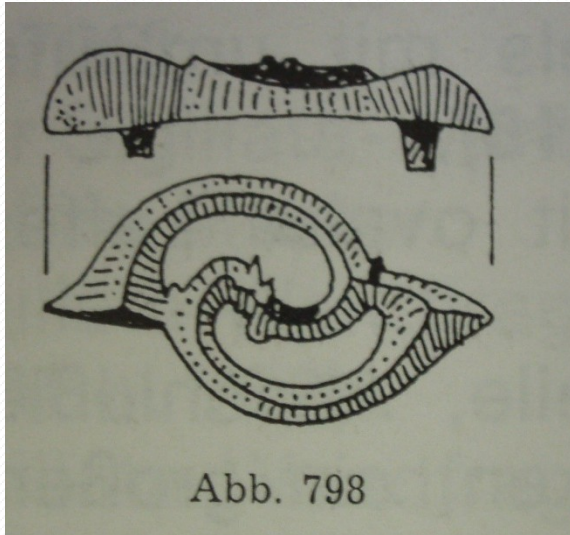
OLDSTEIN 1977, tabulka 69

Analogie z Hradiska u Mušova

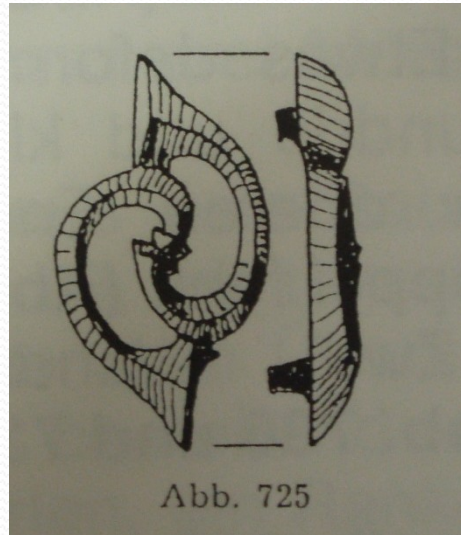

Trubkovitá kování na našem území pochází téměř výhradně z kontextu římského zařízení z období markomanských válek na Hradisku u Mušova.

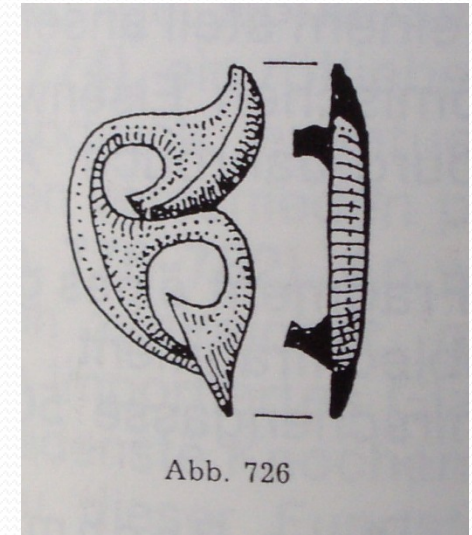
Analogie z povrchových sběrů v Rakousku

Petronell-Carnuntum

Hollern

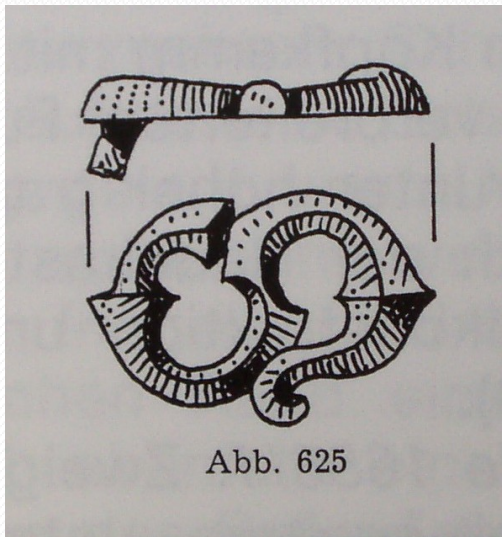

Hollern

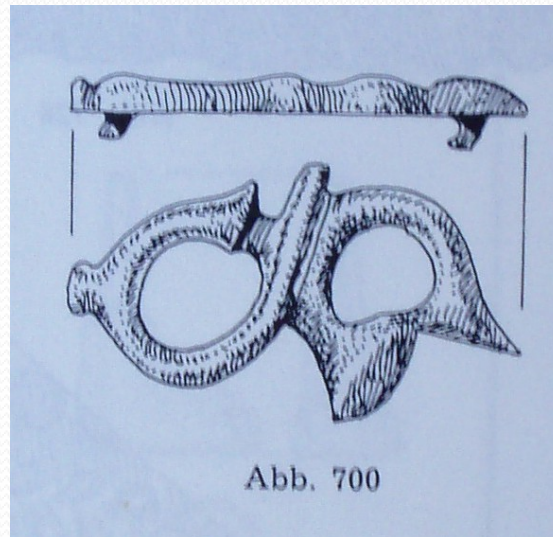
Fundberichte aus Österreich, Bd. 33. 1994. Wien. 1995.

Fundberichte aus Österreich, Bd. 36. 1997. Wien. 1998.

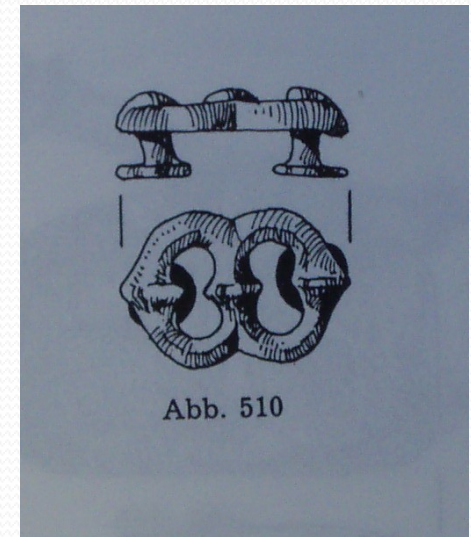
Další analogie z Rakouska

Bernhardsthal

Girm

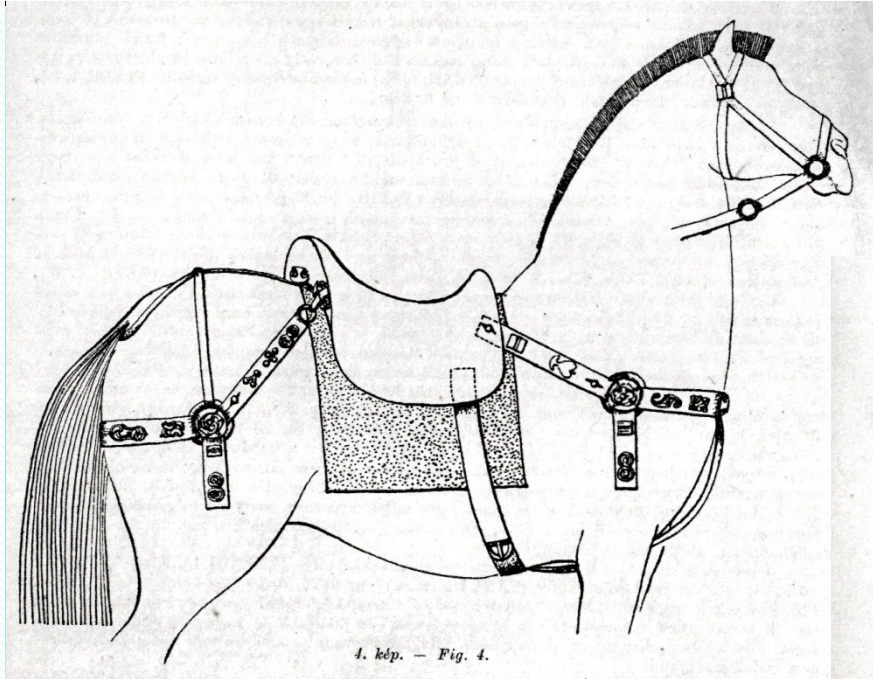

Bad Deutsch Altenburg

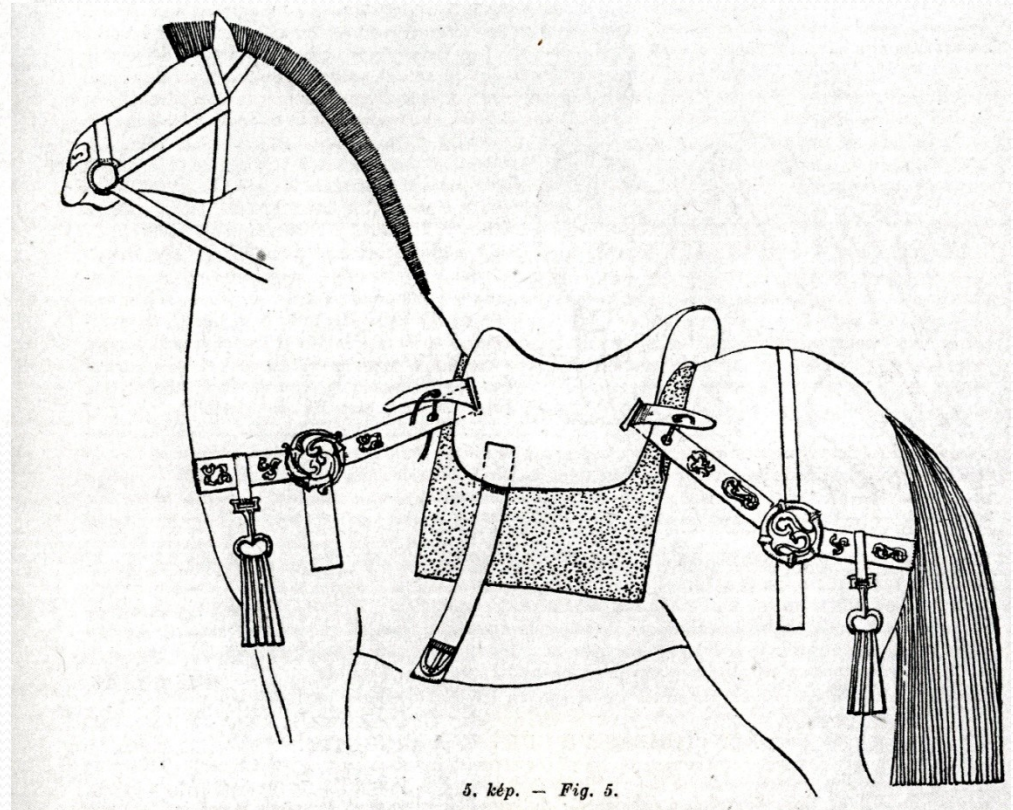
Fundberichte aus Österreich, Bd. 30. 1991. Wien. 1992.

Fundberichte aus Österreich, Bd. 29. 1990. Wien. 1991.

Obecně se předpokládá, že zdobila vojenské opasky (tzv. cingulum militariae). Některé nálezy však naznačují, že mohla zdobit též řemení na koňském postroji – např. z koňské pohřby v Breigetiu (Pannonia Superior) z 2. st. po Kr.

Lit: Barkóczi, L.: Deux Tombes de cheval á Brigetio. Archaeológiai Értesítő 73/75, 1946/48, 169-177.

Podle výše uvedeného lze předpokládat, že kování nalezené v Přisnoticích pochází z římského vojenského prostředí, které na naše území proniklo v době markomanských válek – takže datování do 70. let 2. st. po Kr. Mohlo zdobit vojenský opasek (což je pravděpodobnější) nebo koňský postroj.

Vzhledem k poloze nálezu nelze vyloučit, že se zde nacházel dosud neobjevený tábor, nebo se předmět ocitl druhotně v rukou Germánů.

Opasky

- Opasky byly primárně určeny k nošení zbraní, také pomáhaly udržovat tuniku v požadovaném tvaru
- Byly převážně z kůže se sestehovanými okraji (důvodem bylo zachování tvaru opasku)
- Kovové části opasku byly většinou ze slitiny mědi, ale ze 3. století máme několik sad, které jsou celé ze stříbra, někdy se zlacením
- Opasek se skládal z přezky s jedním nebo dvěma jazýčky, k přezkám mohly být připevněny destičky s bohatě prolamovanou výzdobou, které byly propojeny spojovacími články, dále pak obloukovitě prohnuté duté tyčinky k zavěšení zbraně, kování a nýty s hříbovitou hlavicí
- Podle kování byly opasky široké od 25 – 40 mm

- Ze stél a jiných památek víme, jak byly pásky sestaveny a specifickým způsobem upevňovány – dlouhý konec řemene byl upevněn za opaskem na pravém boku

Stéla Lucia Septimia Valerina. 3. století n. l. (JAMES,

Rekonstrukce opasků založené na nálezech kování z Dury (JAMES, 2004, s. 61)

Rekonstrukce oděvu a výzbroje tří římských vojáků z posádky v Duře.
Zleva centurion, vojenský úředník a tribun. (JAMES, 2004, s. xxx)

Použitá literatura:

- Droberjar, E.: Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě. Praha. 2002.
- James, S.: Dura-Europos. London. 2004
- Oldenstein, J.: Zur Ausrüstung römischer Auxiliareinheiten. Frankfurt a. M. 1977
- Fundberichte aus Österreich, Bd. 33. 1994. Wien. 1995.
- Fundberichte aus Österreich, Bd. 36. 1997. Wien. 1998.
- Fundberichte aus Österreich, Bd. 30. 1991. Wien. 1992.
- Fundberichte aus Österreich, Bd. 29. 1990. Wien. 1991.
- Barkóczi, L.: Deux Tombes de cheval á Brigetio. Archaeológiai Értesítő 73/75, 1946/48, 169-177.